

Gymnázium Terézie Vansovej v Starej Ľubovni.
Ulica 17. novembra 6

STREDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ
Č.odboru: 01 – Problematika voľného času

Hasičský a záchranný zbor

Stará Ľubovňa
2010

Riešiteľ: Patrícia Folvarčíková
Ročník štúdia: tretí

Gymnázium Terézie Vansovej v Starej Ľubovni.
Ulica 17. novembra 6

STREDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ
Č.odboru: 01 – Problematika voľného času

Hasičský a záchranný zbor

Stará Ľubovňa
2011

Riešiteľ: Patrícia Folvarčíková
Ročník štúdia: tretí

Konzultant: Ján Vojčák

Pod'akovanie

V prvom rade by sme sa chceli poďakovať všetkým ľuďom, ktorí nám pomohli s nazbieraním materiálov o danej téme. Veľká vďaka patrí predovšetkým odvážnym mužom a ženám, ktorí každý deň riskujú svoje životy, aby zachránili naše majetky a najmä to najcennejšie, čo máme – ŽIVOT.

Čestné prehlásenie

Vyhlasujem, že uvedenú prácu na tému Hasičský a záchranný zbor som vypracovala samostatne s použitím uvedenej odbornej literatúry a internetových stránok.

V Starej Ľubovni
12.1.2011

Podpis.....
Patricia Folvarčíková

Obsah

Úvod	5
Metodika práce	6
1 História, vývoj a súčasnosť hasičstva na Slovensku.....	7
1.1 Prvopočiatky hasičstva na území Slovenskej republiky.....	7
1.2 Vývoj a organizácia hasičstva na Slovensku v 20. storočí.....	9
1.3 Hasičský a záchranný zbor v súčasnosti.....	12
2 Dobrovoľný hasičský zbor Nová Ľubovňa.....	14
2.1 História, vývoj a súčasnosť DHZ Nová Ľubovňa.....	14
2.2 Technické vybavenie DHZ Nová Ľubovňa.....	15
2.3 Šport a úspechy DHZ Nová Ľubovňa.....	16
3 Vlastná práca.....	17
3.1 Interview s Jánom Vojčákom, veliteľom dobrovoľného hasičského zboru v Novej Ľubovni.....	17
3.2 Výročná hasičská schôdza.....	19
Záver.....	23
Diskusia.....	23
Resumé.....	24
Zoznam použitej literatúry.....	25
Zoznam príloh.....	26
Prílohy	

Úvod

Hasičský a záchranný zbor. Zbor ľudí, ktorí sú každý deň v ohrození pre nás, pretože oni chránia naše životy a majetky. Napriek tomu mnohí nevedia, čo Hasičský a záchranný zbor vlastne je, a dokonca si ani neuvedomujú, čo všetko pre nás hasiči robia. Neberú ohľad na to, že práve oni sú v strehu 24 hodín denne a riskujú svoje životy, aby zachránili tie naše. V súčasnosti je na svete toľko nehôd a požiarov, a to všetko len kvôli našej nepozornosti. Mladí šoféri jazdia neprimeranou rýchlosťou a to spôsobuje nehody. Požiare často vznikajú nezahalenou cigaretou alebo nedokonalou izoláciou komínov, kedy môže v krátkej chvíli zhorieť celý dom.

Téma bola vybratá na základe záujmu o danú problematiku. Je rozdelená troch kapitol. Prvá zahŕňa históriu a vývin hasičstva od jej vzniku až po súčasnosť. Druhá obsahuje informácie o Dobrovoľnom hasičskom zbore v Novej Ľubovni. Opisuje život zboru od jeho vzniku. Tretia obsahuje vlastný prieskum v tejto oblasti.

Cieľom našej práce je oboznámiť Vás s históriou a súčasnosťou Hasičského a záchranného zboru, pretože zbor nebol na takejto úrovni už od jeho vzniku, ale postupom času sa vyvíjal. No málokto vie, kde vznikol prvý nápad a koľko práce sa muselo vynaložiť kým dosiahol dnešnú úroveň. Taktiež málo ľudí vie niečo o živote a úlohách dobrovoľných hasičských zborov, preto sme Vám poskytli pár informácií aj o zbore v Novej Ľubovni. Moja práca by mohla pomôcť nadobudnúť väčší všeobecný prehľad.

Pri písaní tejto práce sa vyskytli zo začiatku menšie prekážky, pretože sme nemohli nikde vyhľadať potrebnú literatúru na danú tému. Nakoniec sa mi to neskôr podarilo. Ďalšie prekážky sa už nevyskytli.

Metodika práce

Pri spracovaní teoretickej časti sme mali problémy s vyhľadávaním potrebnej literatúry. Našli sme prevenciu, najčastejšiu oblasť požiarov, technické vybavenie hasičských zborov a mnoho iných vecí. Nikde sa nám nepodarilo nájsť niečo o histórii Hasičského a záchranného zboru. Nakoniec sme sa obrátili na profesionálneho hasiča Hasičského a záchranného zboru v Starej Ľubovni, ktorý nám poskytol literatúru na danú tému. V práci sme sa už potom opierali o danú literatúru a nájdené internetové stránky.

Pri spracovaní vlastnej práci sme zisťovali informácie o činnosti Dobrovoľného hasičského zboru v Novej Ľubovni.

1 História, vývoj a súčasnosť hasičstva na Slovensku

1.1 Prvopočiatky Hasičstva na území Slovenskej republiky

Celá história ľudskej spoločnosti je spätá s využívaním ohňa a vody. Oheň hrial, umožňoval prípravu potravy, bol pomocníkom pri získavaní a spracúvaní životných potrieb. Oheň však za určitých nepriaznivých okolností dokázal svojou ničivou silou v krátkom čase zničiť výsledky a hodnoty celoživotnej námahy.

Napriek skutočnosti, že už v starovekom Egypte, Grécku a v Rímskej ríši bola ochrana pred požiarmi dobre organizovaná, jej úroveň v stredoveku zaostávala. Bolo to tak aj na území hornouhorských miest a obcí, kde sa rozvíjala len pomaly, hoci o ničivé požiare nebola núdza. Ich následky boli neraz katastrofálne.

Hasenie sa obmedzovalo na búranie slamených a šindľových striech nachádzajúcich sa v smere vetra. Neskôr sa už objavujú aj nariadenia prikazujúce stavať murované komíny. Ak aj existovali hasiace zariadenia, boli veľmi jednoduché a málo účinné. Zodpovedali úrovni vtedajšieho technického a materiálneho vývoja. Napríklad až v roku 1673 bola vyrobená v Amsterdame prvá striekačka vybavená hadicami zhotovenými z kože alebo plachtoviny. Prvý mobilný otočný rebrík umiestnený na konskom povoze bol zostrojený v roku 1808 v Nemecku. Dôležitým medzníkom bol vynález parného stroja v roku 1778. Po jeho zdokonalení bol začiatkom 19. storočia využitý aj na zhotovenie parných striekačiek na štvorkolesovom podvozku s konským záprahom (štvorkolesová parná striekačka s konským záprahom vid' v prílohe č.1 obrázok č.1.1) Vpredu sedelo mužstvo, uprostred bol uložený stojatý parný stroj s piestovým čerpadlom a vzadu bol zabudovaný parný kotol aj s jedným miestom pre kuriča. Parné striekačky boli ťažké a drahé, dlho trvalo, kým sa kotol rozkúrila na plný výkon, pomalá bola aj doprava s koňmi. Tieto nedostatky pomohol prekonať až vynález spaľovacieho motora na prelome 19. a 20. storočia a jeho využitie na zostrojenie prvých striekačiek s benzínovým motorom. Skutočný rozvoj v oblasti hasičskej techniky urýchlilo zriaďovanie profesionálnych jednotiek. Prvý profesionálny hasičský zbor bol založený na začiatku 18. storočia v Paríži. Na území bývalého Československa bol prvý platený hasičský zbor zriadený v roku 1853 v Prahe.

Hasenie sa stalo v stredoveku i v nasledujúcom období všeobecnou občianskou povinnosťou. Spravidla to bola nedokonale organizovaná masa ľudí. Preto magistráty

miest vydávali požiarno-policajné štatúty obsahujúce konkrétne povinnosti jednotlivých cechov v prípade vzniku požiaru. Najstaršie požiarno-policajné štatúty pochádzajú zo 16. a 17. storočia. Patrili k nim aj štatúty Bratislavy, Košíc, Banskej Štiavnice, Modry , Kremnice a Skalice.

Protipožiarny štatút mesta Bratislavy z prvej polovice 16.storočia bol zhrnutý do týchto 4 oblastí:

1. Preventívne opatrenia
2. Vyhlásenie požiarného poplachu
3. Hasenie požiaru
4. Odmeny a tresty

Zo štatútu vyplýva, že hasenie sa obmedzovalo na dva postupy: búranie ohrozených stavieb a polievanie ohňa vodou. Avšak až v roku 1560 boli na radnici uložené rebríky, kožené vedrá a iné protipožiarné prostriedky. Z tohto obdobia sa zachovala aj prvá zmienka o hasičských rebríkoch na kolesách.

Za prvú právnu úpravu možno považovať nariadenie uhorského ministerstva vnútra zo 17. júna 1869, ktoré obsahovalo viaceré i v súčasnosti aktuálne preventívne protipožiarné opatrenia, ako napríklad zákaz skladovania sena a slamy na povalách pri komínoch, povinnosť vymetať komíny, zavedenie povinnosti pre obce – mať pripravené hasičské striekačky, nádrže s vodou vrátane rebríkov a hákov pri obydliach. Nariadenie upravovalo aj vyšetrovanie a potrestanie vinníkov za vznik požiaru, ako aj zakladanie hasičských spolkov.

„Nemenej významným sa stalo aj vládne požiarno-policajné nariadenie vydané uhorským ministerstvom vnútra v roku 1888, ktoré vytváralo právny rámec na vydanie nariadenia o požiarnej polícii na Slovensku. Malo 35 ustanovení.“¹ Išlo v nich najmä o opatrenia preventívneho charakteru, ako aj opatrenia týkajúce sa horľavých materiálov. Konkrétne úlohy boli stanovené aj na zabezpečenie potrebného množstva vody na hasenie a na obstaranie i udržiavanie určeného druhu a počtu hasičského náradia v sklade. V uvedenom nariadení bola zakotvená aj povinnosť pre miestnu vrchnosť aby za účasti hasičov vykonala najmenej dva razy do roku všeobecnú preventívnu protipožiarnu prehliadku v obci alebo v meste.

¹ Zdroj: Hronec, Š.: Z histórie profesionálneho hasičstva na Slovensku. Bratislava: Ministerstvo vnútra SR – Prezídium Hasičského a záchranného zboru,2007. Str. 32.

Hasičstvo sa začalo členiť na:

- stále odborné hasičstvo, ktoré mali na svoje náklady zriaďovať najmä väčšie mestá;
- dobrovoľné hasičstvo organizované ako dobrovoľný spolok podľa vlastných stanov a udržiavané z vlastných príspevkov a sčasti aj z príspevkov obcí;
- obecné hasičstvo zriaďované povinne podľa požiaro-policajného poriadku menšími obcami, ktoré nemali podmienky na zriadenie stáleho odborného hasičstva alebo dobrovoľného hasičstva;

Na území terajšieho Slovenska bol založený prvý hasičský zbor v Prešove v roku 1847. Vznikali aj dobrovoľné hasičské zbory v Tnave, Nitre, Trenčíne, Košiciach a iných mestách.

Výrazne zmeny nastali vo vývoji hasiacich prostriedkov. Začala sa výroba pojazdných, prenosných a automobilových striekačiek. Začalo sa inštalovanie požiaro-telegrafických staníc na signalizáciu požiaru. Ďalšou novinkou bola aj parná striekačka a zakrátko aj 26 metrový vysúvací rebrík.

„Do tohto obdobia spadajú aj počiatky a ďalší vývoj hasičstva z povolania. V roku 1894 bola v Bratislave v rámci dobrovoľného hasičského spolku zavedená stála hasičská stráž z povolania. Od 1.júla.1919 sa 19 hasiči z povolania stali mestskými zamestnancami. V tejto súvislosti treba uviesť, že v roku 1907 bola zriadená aj sanitná záchranná služba, čím došlo k zmene názvu na Dobrovoľný hasičský a záchranný zbor“². Prvým sanitným dopravným prostriedkom sa stala dvojkoľosová kára. Neskôr pribudla ďalšia a zakrátko aj záchranný voz s konským záprahom a v roku 1913 aj prvé záchrannárske auto. (prvé záchrannárske auto vid' v prílohe č.1 obrázok č.1.2)

Koncom 19. storočia a začiatkom 20. storočia sa začalo platené hasičstvo zriaďovať aj v ostatných mestách a po prvej svetovej vojne bolo zriadené už v 38.

1.2 Vývoj a organizácia hasičstva na Slovensku v 20. storočí

Základy novej organizácie a výstavby hasičstva boli položené v roku 1919 a to konštituovaním Zväzu československého hasičstva. V roku 1921 sa začali aj na Slovensku

² Zdroj: Hronec, Š.: Z histórie profesionálneho hasičstva na Slovensku. Bratislava: Ministerstvo vnútra SR – Prezídium Hasičského a záchranného zboru,2007. Str. 46.

vytvárať podmienky na ustanovenie prvej celoslovenskej hasičskej organizácie. K tomu prispel Dr. Vavro Šrobár vydaním nariadenia v roku 1921 na nutnosť zakladania nových hasičských zborov a organizovania ochranej služby.

„Na celoštátnom zjazde československého hasičstva v auguste roku 1922 bola vytvorená Zemská hasičská jednota na Slovensku v Trenčíne. Najvyšším hodnostárom a prvým veliteľom slovenského hasičstva sa stal Vojtech Nemák. Sídлом Zemskej hasičskej jednoty na Slovensku sa stal Martin. Z prehľadu, ktorý vypracoval Vojtech Nemák v rámci obsahovej a organizačnej prípravy založenia Zemskej hasičskej jednoty na Slovensku vyplynulo, že v tom čase bolo zriadených približne 475 dobrovoľných hasičských zborov a 51 povinných hasičských zborov. Jej úlohy sa realizovali zakladaním okresných hasičských jednôt. Zakladanie bolo ukončené v roku 1933, keď sa v 79 okresných hasičských jednotách združovalo 2981 zborov so 67 679 činnými členmi a 2336 samaritánmi.“³ Dôležitou súčasťou Zemskej hasičskej jednoty boli aj vydavateľské aktivity. Začali vychádzať Hasičské listy, ako národné noviny Zemskej hasičskej jednoty na Slovensku, knihy, príručky, služobné predpisy, cvičebníky, ale aj iné tlačoviny. V roku 1925 bola založená Odborná hasičská knižnica a jej prvým titulom bola Úprava o požiarno-polícijnom dozore v obciach a hasičských zboroch.

Postupne sa začala rozvíjať činnosť hasičských zborov, ktoré okrem ochrany miest, obcí, občanov pred požiarmi organizovali aj tanečné zábavy a iné kultúrne akcie. To si vyžadovalo aj primerané priestory. Preto 12.októbra.1930 bol vystavený Hasičský dom v Martine. Vykonávala sa v ňom odborná príprava hasičov, kde frekventanti nadobudli teoretické aj praktické znalosti, najmä z výcviku a obsluhy hasičskej techniky.

„V dôsledku vojnových udalostí došlo k čiastočnej stagnácii v celkovej činnosti Slovenského hasičského zväzu. Vojna spôsobila hasičstvu veľké ľudské i materiálne straty. Hasičská technika bola zničená alebo odvlčená armádou. K náprave došlo prijatím memoranda v októbri 1948, ktoré obsahovalo požiadavky na aktívnejšiu podporu hasičstva na Slovensku štátom.“⁴

³ Zdroj: Hronec, Š.: Z histórie profesionálneho hasičstva na Slovensku. Bratislava: Ministerstvo vnútra SR – Prezídium Hasičského a záchranného zboru,2007. Str. 54.

⁴ Zdroj: Hronec, Š.: Z histórie profesionálneho hasičstva na Slovensku. Bratislava: Ministerstvo vnútra SR – Prezídium Hasičského a záchranného zboru,2007. Str. 56.

Prijatím prvého zákona o ochrane pred požiarmi a inými živelnými pohromami zo 17.mája.1950 v povojnovom Československu postavil hasičstvo na nové základy. Ochrana pred požiarmi a hasičské zbory sa dostali do pôsobnosti ministerstva vnútra, ktoré nariad'ovalo zriadenie profesionálnych, mestských a závodných hasičských útvarov v mestách s vyše 50 000 obyvateľmi a na miestach podľa rozhodnutia národného výboru. Pod jeho vplyvom sa uskutočnilo valné zhromaždenie Zemskej hasičskej jednoty na Slovensku. Jej nástupcom s upravenou pôsobnosťou sa stal Slovenský ústredný výbor Československého zväzu hasičov so sídlom v Bratislave.

V polovici roku 1950 došlo k rozčleneniu Ministerstva vnútra ČSR na dva rezorty: Ministerstvo národnej bezpečnosti ČSR a Ministerstvo vnútra ČSR, na ktorom bolo zriadené Hlavné veliteľstvo požiarnej ochrany.

Po skončení druhej svetovej vojny začalo všeobecný dozor nad požiarou bezpečnosťou vykonávať Povereníctvo vnútra. Bol zameraný na vytváranie, udržanie a zabezpečovanie verejného pokoja, poriadku a bezpečnosti vrátane protipožiarnej bezpečnosti, taktiež určenie miesta a následne zriaďovanie hasičských zborov. Dňom 1. januára 1949 bola na Povereníctve vnútra zriadená škodová komisia, v rámci ktorej začala pôsobiť aj propagačná skupina. Pripravovala príspevky pre rozhlas a dennú tlač o aktuálnej problematike protipožiarnej bezpečnosti a o činnosti hasičstva. Tiež bola zriadená aj distribučná komisia, ktorá pridel'ovala nedostatkovú hasičskú techniku, výzbroj a výstroj.

„V roku 1958 došlo prijatím zákona k ďalším zmenám. Štátne orgány na úseku ochrany pred požiarmi boli podriadené národným výborom a niektoré pôsobnosti sa preniesli na dobrovoľnú organizáciu- Československý zväz požiarnej ochrany, ktorý združil dobrovoľné hasičské jednotky.“⁵ V roku 1960 boli zrušené povereníctva a tým aj pôsobnosť v riadení príslušných odvetví štátnej správy i hospodárskej sféry. Vytváraním podmienok na reformné spoločenské zmeny v unitaristickom Československu došlo v októbri 1968 k prijatiu ústavného zákona o Československej federácii. Na jeho základe prešla pôsobnosť v riadení štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi do výlučnej pôsobnosti slovenskej vlády a jej ministerstva vnútra. V rámci tohto ministerstva bola zriadená Hlavná správa požiarnej ochrany s príslušnými kompetenciami v riadiacej, koordinačnej, finančno-ekonomickej, personálnej i legislatívnej oblasti. V decembri roku 1985 prijala Slovenská národná rada nový zákon o požiarnej ochrane, na základe ktorého

⁵ Zdroj: Hronec, Š.: Z histórie profesionálneho hasičstva na Slovensku. Bratislava: Ministerstvo vnútra SR – Prezídium Hasičského a záchranného zboru,2007. Str. 66.

došlo k zriadeniu jednotne organizovaného a riadeného Zboru požiarnej ochrany. Po rozdelení Československa na Slovenskú a Českú republiku došlo k reorganizácii hasičstva. Uzákonený bol Hasičský a záchranný zbor Slovenskej republiky pod ktorý patria všetky profesionálne hasičské zbory na území SR a Dobrovoľná požiarňa ochrana Slovenskej republiky zastrešujúca dobrovoľné, mestské a obecné hasičské zbory.

1.3 Hasičský a záchranný zbor v súčasnosti

Hasičský a záchranný zbor bol zriadený 1. apríla. 2002. Po mnohých rokoch sme sa aj na Slovensku vrátili od označenia požiarnik k staronovému označeniu hasič záchránár. Zasahujúci príslušníci sú odborne pripravení na výkon špeciálnych záchranných činností, ako je poskytovanie predlekárskej prvej pomoci, obsluha záchrannárskej, vyslobodzovacej techniky, práce vo výškach, vodných hĺbkach, záchrana osôb zo závalov a vodných plôch, záchranné práce počas povodní, na zabezpečovanie núdzového zásobovania a núdzového ubytovania obyvateľstva, na poskytovanie humanitárnej pomoci, na plnenie úloh integrovaného záchranného systému, civilnej ochrany, pri príprave na obranu štátu a úloh súvisiacich s mobilizačnými prípravami a mnohé iné aktivity, ktoré musia príslušníci bezproblémovo zvládnuť počas výkonu svojej služby pomocou najmodernejšej hasičskej techniky, ako hasičské vozidlá, plošiny, protipožiarne vybavenie, vyslobodzovacie vybavenie, vybavenie používané pri chemických, ekologických a rádioaktívnych zásahoch, zdravotnícke vybavenie a iné.

„Základné úlohy Hasičského a záchranného zboru:

- plnenie úloh štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi, osobitne pri vykonávaní štátneho požiarneho dozoru;
- plnenie úloh súvisiacich so zdolávaním požiarov a s vykonávaním záchranných prác pri haváriách, živelných pohromách a pri poskytovaní pomoci pri iných mimoriadnych udalostiach, pri ohrození života a zdravia fyzických a právnických osôb a ich majetku;
- plnenie úloh v oblasti výchovy, vzdelávania a odbornej prípravy na úseku ochrany pred požiarmi a v oblasti preventívno-výchovného pôsobenia;
- plnenie úloh pri zabezpečovaní jednotného uplatňovania technických požiadaviek protipožiarnej bezpečnosti, posudzovania zhody a výkonu dohľadu nad výrobkami;
- vykonávanie záchranných prác pri núdzovom odstraňovaní stavieb a ľadových bariér;⁶

⁶ Zdroj: http://www.minv.sk/?Historia_HaZZ, 6.1.2011

Hasičský a záchranný zbor tvoria: prezídium, 8 krajských riaditeľstiev, 51 okresných riaditeľstiev, Hasičský a záchranný útvar hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, 5 zariadení, pracoviská.

„V súčasnosti existujú v Slovenskej republike tieto zložky hasičov:

- Hasičský a záchranný zbor Slovenskej republiky - prezídium HaZZ, záchranné brigády v Malackách a Humennom, Krajské a okresné riaditeľstvá HaZZ
- Dobrovoľná požiarna ochrana Slovenskej republiky, ktorá zastrešuje všetky Dobrovoľné hasičské zbory Slovenskej republiky - sem patria Mestské a obecné hasičské zbory, náležiacie pod samosprávu daného mesta alebo obce (platí pre obce nad 500 obyvateľov)
- Závodné hasičské útvary a jednotky – napr. Duslo Šaľa, Slovenský plynárenský priemysel, Atómové elektrárne Mochovce.“⁷

⁷ Zdroj: <http://sk.wikipedia.org/wiki/Hasi%C4%8D>, 6.1.2011

2 DHZ Nová Ľubovňa

2.1 História, vývoj a súčasnosť DHZ Nová Ľubovňa

Dobrovoľný hasičský zbor v Novej Ľubovni vznikol 6.januára.1928 na podnet urbárnej spoločnosti a miestneho farára Františka Irányho. Zbor naplno funguje už 82 rokov, ale napriek veľkej snahe miestnych dobrovoľných hasičov si počas svojej 80 ročnej činnosti prešiel rôznymi štádiami vývoja. Najväčšou skúškou pre zbor v jeho začiatkoch bol práve rok jeho vzniku 1928, keď v obci vypukol veľký požiar a napriek rýchlemu zásahu hasičov vyhorelo 28 usadlostí. Bola to prvá veľká skúška len začínajúceho miestneho dobrovoľného hasičského zboru. Druhá najväznejšia skúška, a zároveň aj najväznejším obdobím zboru boli roky 1970-1971, kde v priebehu týchto 2 rokoch vyhorelo 7 nehnuteľností.

Zbor v prvých rokoch jeho vzniku mal 28 členov, pretože v tých rokoch nebol veľmi veľký záujem stať sa dobrovoľným hasičom a zadarmo slúžiť a pomáhať svojej obci. Ale napriek tomu v niektorých rokoch začali počty stúpať a počet miestnych dobrovoľných hasičov bol väčší, čo zlepšilo aj úroveň zboru. Počas ďalších rokov počty znova klesali. Záujem sa menil podľa aktuálnej politickej situácií v štáte. V súčasnosti zbor tvorí 161 mužov a 40 žien.

Zbor od počiatku jeho vzniku aktívne žil aj kultúrno-spoločenským životom a snažil sa kultúrnymi udalosťami zabaviť miestnych občanov. Začal organizovať tanečné zábavy, ďalej sa v minulosti pod hlavičkou zboru hrali divadlá, pravidelne sa konali „majálesy“ v záhrade hasičskej zbrojnici a v poslednom období aj reprezentačné hasičské plesy v sále obecného úradu. Už pár rokov dobrovoľný hasičský zbor spolu s obecným úradom koná na Silvestra posedenie pri vatre, kde silvestrovskú náladu pravidelne spríjemňuje živá miestna kapela a na Nový rok nikdy nechýba ohňostroj. Toho roku to malo názov „ Silvestrovská zabíjačka“, pretože v tento deň ste si mohli pochutnať na upečenom prasati. S prípravou a financovaním týchto udalostí pomáha dobrovoľnému hasičskému zboru obecný úrad, čo svedčí o výbornej spolupráci medzi zborom a obecným úradom od začiatku jeho vzniku.

Zbor si udržiava dobré vzťahy aj s inými zbormi na Slovensku ale aj v zahraničí. Aktívne spolupracuje s obcou Zašová okres Vsetín v Českej republike, v Nemeckej republike s obcou Klausznic, v Poľsku s mestom Pivničná a s obcou Koženná a taktiež s obcou Londsko. Tieto obce sú jeho družby, to znamená, že sa pravidelne stretávajú na výročných schôdzkach, oslavách, výročiach, sviatkoch hasičov a zároveň si navzájom

pomáhajú pri mimoriadnych udalostiach. Spolupráca sa osvedčila 4.júna.2010, keď Slovensko postihli povodne. Veľká časť dediny bola zaplavená a obce z vyššie uvedených miest aktívne pomáhali pri evakuačných prácach, stavaní hrádzí, záchrane dobytku, majetku a iných vecí.

Od roku 1928 sa vystriedali títo velitelia zboru:

- Ján Konkoľ- veliteľ v rokoch 1928-1931
- Ján Jušík – veliteľ v rokoch 1931-1933
- Jozef Smoroň- veliteľ v rokoch 1933-1940
- Roman Smrek- veliteľ v rokoch 1940-1944
- Filip Konkoľ- veliteľ v rokoch 1944-1945
- Karol Hudák- veliteľ v rokoch 1945-1946
- Benda Rusiňák- veliteľ v rokoch 1946-1971
- Štefan Kaleta- veliteľ v rokoch 1971-1982
- Ján Folvarčík- veliteľ v rokoch 1982-2000
- Ján Vojčák – veliteľ, funkcionár a zároveň okresný veliteľ dobrovoľných hasičov od roku 2000

– v minulosti bol členom prezídia Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky

2.2 Technické vybavenie DHZ Nová Ľubovňa

Zbor sa vo svojich začiatkoch, čo sa týka techniky, nemal veľmi čím chváliť. V tom období sa ešte len začínali používať motorové striekačky a čerpadlá. To spôsobilo, že zbor v roku svojho vzniku vlastnil ešte len konštrukčnú ručnú striekačku. Už v roku 1929 si obstaral motorovú striekačku a k nej dostal aj konopné hadice, ktoré si bolo možné obstaráť len v minimálnom množstve 100 m. S takou technikou musel fungovať dlhé roky, pretože ďalšia novšia technika prišla do zboru až po druhej svetovej vojne v roku 1950. V roku 1950 bola tiež postavená miestna hasičská zbrojnica, v ktorej boli skladované technické vybavenia zboru, usporadúvali sa prvé hasičské schôdze a výbory. Táto stanica slúži zboru na tieto účely dodnes.

S postupným vývojom doby sa vyvíjala aj technika pre hasičské zbory. Vývoj zasiahol aj zbor v Novej Ľubovni a starú techniku nahradila moderná. V dnešnej dobe už používajú

cisternové vozidlo Cas 25 Karosa, ale zbor vlastní ešte ďalšie cisternové vozidlo Cas 26 Karosa a vozidlo na prepravu ľudí a hasičskej techniky používanej pri zásahoch a súťažiach Avia DVS 31 a motorové čerpadlá PS 12. Staré konopné hadice nahradili pogumované hadice chemlónové v množstvách, ktoré sú v každom zásahu potrebné. Sú to: hadice B priemer 75, dĺžka 300 m, hadice C priemer 52 mm, dĺžka 500 m. V dnešnej dobe sa už čerpadlá veľmi málo využívajú, pretože sú už k dispozícii cisternové vozidlá, ktoré majú obsah nádrže s vodou 2500 litrov.

2.3 Šport a úspechy DHZ Nová Ľubovňa

Zbor sa aktívne venuje aj hasičskému športu. Už od začiatku pripravuje deti, mládež a aj dospelých na hasičské súťaže, ktoré sa konajú po celom Slovensku ale aj v zahraničí.

Mládež do 15 rokov tzv. „Plameňáci“ sa zúčastňujú hasičských súťaží v kategórii „plameň“, v ktorých súťažia podľa medzinárodných pravidiel v disciplíne CTIF a Štafeta. Samozrejme dosiahli aj skvelé úspechy. Družstvá „Plameňákov“ dievčat aj chlapcov sa pravidelne zúčastňujú Majstrovstiev okresu a kraja, kde dosahujú výborné aj medailové výsledky. Dokonca trikrát vyhrali majstrovstvá kraja a zúčastnili sa Majstrovstiev republiky. Súťažia aj na pohárových súťažiach v celom okrese, kde nemajú žiadnu konkurenciu.

Zbor tiež reprezentuje družstvo mužov, dorastencov a žien. Tí súťažia v disciplíne Útok a Štafeta. Tiež dosahujú výborné úspechy, pretože sa každý rok zúčastňujú Majstrovstiev okresu, kde všetky tri družstvá obsadzujú vždy prvé medailové priečky a Majstrovstiev kraja. Najväčší úspech zboru sa stal v roku 1988, kde družstvo žien dosiahlo svoj životný výkon a dostalo sa až na majstrovstvá republiky v Trnave, kde obsadili 6 miesto. Družstvá chodia aj na pohárové súťaže v celom kraji, kde sa môžu chváliť mnohými víťazstvami.

Od roku 1910 je zbor nositeľom medaily za zásluhy a od budúceho roku sa bude môcť chváliť medailou za mimoriadne zásluhy a za rozvoj dobrovoľného hasičstva. Taktiež zbor dostal medailu za príkladnú prácu v roku 1991 a v roku 2003 získal medailu za zásluhy.

3 Vlastná práca

Vo vlastnej práci sme chceli zistiť nejaké podrobnosti zo života hasičov. Vybrali sme sa na exkurziu na Hasičskú stanicu v Starej Ľubovni a na hasičskú stanicu Dobrovoľného hasičského zboru v Novej Ľubovni. Poprezerali sme si automobilovú techniku, ktorá sa u nich nachádza. Všetko sme to odfotografovali a fotky si môžete pozrieť v prílohe.

3.1 Rozhovor s Jánom Vojčákom, veliteľom Dobrovoľného hasičského zboru v Novej Ľubovni

1. Na pozícií veliteľa dobrovoľného hasičského zboru ste už od roku 2000. Baví vás to?

Keby ma to nebavilo, tak to nerobím. Mám túto prácu strašne rád.

2. Čo zahŕňa táto pozícia? Čo je vašou úlohou?

Takto, DHZ má určitý počet členov, v našom prípade 161 a z toho sú vytvorené hasičské zásahové družstvá. Týmto družstvám velí veliteľ zboru, to som ja. Podľa zákona č. 314 Dobrovoľný hasičský zbor musí k zásahu vyjsť do 10 minút od jeho nahlásenia. Ja by som sa mal postarať o to, aby to do tých desiatich minút bolo a tak aj vycvičiť družstvo. Tiež organizujem rôzne taktické cvičenia, pripravujem družstvá detí, dorastencov a dospelých na súťaže okresu, kraja, republiky a iné.

3. Takže sa aj aktívne venujete práci s deťmi a mládežou? Dosiahli ste nejaké úspechy na súťažiach?

Áno, venujem sa aktívnej práci s mladými požiarnikmi – „plameňákmi“, ktorí cvičia podľa medzinárodných pravidiel CTIF, ďalej s mužmi, ženami, dorastencami. Samozrejme dosiahli sme veľa úspechov a určite sa máme čím chváliť. Skrátka každý kto chce, si svoje miesto v zbore nájde.

4. Čo je vašou úlohou pri mimoriadných udalostiach?

Ako veliteľ zboru by som mal byť všade prvý a veliť prípadnému zásahu.

5. Ako to bolo pri tohtoročných povodniach? Ako vyzeral váš deň?

Bolo to 4. júna v piatok ráno o 15:15. Keď voda stúpila na tretí povodňový stupeň. Nedá sa hovoriť, ako vyzeral môj deň, pretože som bol ja, moje družstvo a ostatní ľudia zo zboru a zásahového družstva 72 hodín vkuse na nohách. Podieľali sme sa na evakuácii obyvateľstva, záchrane dobytky, domov, majetku, pri stavaní hrádzí (pieskovaní). Po upadnutí vody na vyťahovaní vody z pivníc a studní, čistení zatopených bytov, usadlostí a domov. Bola to najväčšia povodeň za posledných 100 rokov. Zobralo nám most, vojaci nám spravili pontónový. Bolo to niečo hrozné.

6. Aký je doposiaľ váš najhorší zážitok z vašej práce? Myslím tým, na aký najhorší výjazd ste boli vyslaný?

Najhorší výjazd bol v Jakubanoch pred 4 rokmi, keď sme v zhorenej chalupe našli uhorené dieťa. Ináč sú to bežné poranenia. Pre mňa je každý výjazd skľučujúci, v každom niekto o niečo príde. Ale tento bol najtragickejší a najemotívnejší.

7. Pracovali ste niekedy, ako profesionálny hasič a keď nie, tak chceli ste ním niekedy byť?

Nepracoval som, ako profesionálny hasič. Či som sa chcel ním stať, to neviem, možno aj áno, ale mal som už veľa rokov. Ja osobne si myslím, že aj dobrovoľní hasiči si zastanú svoju úlohu v tom systéme hasičského zboru, a nakoniec vychoval som 4 profesionálnych hasičov.

8. Aký je podľa Vás rozdiel medzi profesionálnym a dobrovoľným zborom?

Rozdiel je v prvom rade v materiálno-technickom vybavení a hlavne v tom, že profesionálny zbor slúži 24 hodín denne. V našom okrese je hlavná stanica v Starej Ľubovni. Dobrovoľný zbor pracuje na báze dobrovoľnosti, ale tiež sa musí riadiť nejakými zákonmi.

9. Pomáhate aj pri požiaroch?

Dobrovoľný hasičský zbor na výzvu Hasičského a záchranného zboru v Starej Ľubovni vychádza k požiarom aj mimo obce, pokiaľ ich profesionálni hasiči potrebujú, a to najmä pri doprave vody a iných činnostiach.

3.2 Výročná hasičská schôdza

Hasičská výročná schôdza sa koná len raz do roka a obsahuje zhrnutie udalostí celého roka, zhodnotenie a oboznámenie s prácou, ktorú zbor vykonal za rok 2010, jeho úspechy aj pády a plán úloh na nasledujúci rok.

Program:

1. Otvorenie, privítanie hostí a členov
2. Voľba návrhovej komisie
3. Správa o činnosti DHZ za rok 2010
4. Správa revíznej činnosti o hospodárení
5. Schválenie a kontrola uznesenie a plánu hlavných úloh na rok 2011
6. Diskusia a ocenenie členov
7. Ukončenie a poďakovanie na záver

1. Otvorenie a privítanie hostí a členov

Schôdza sa začala úvodným príhovorom veliteľa zboru. Ten schôdzu oficiálne otvoril a privítal spoločnosť, to je všetkých aktívnych aj neaktívnych dobrovoľných hasičov Novej Ľubovne a vážených hostí. Vážení hostia tejto schôdze sedeli spolu s veliteľom pri hlavnom stole a boli to títo: Stanislav Meják z OSP Poľsko, Stanislav Krúpa z SDH Česko, Stanislav Vojtarovič z OSP Koženná, riaditeľ okresného výboru Dobrovoľnej požiarnej ochrany pán Imrich Sládek, Stanislav Gumuľák z OSP Pivničná a starosta obce Novej Ľubovne Stanislav Turlík.

2. Voľba návrhovej komisie

Ďalším bodom bolo zvolenie návrhovej komisie pre nasledujúci rok 2011. Veliteľ zboru navrhol 3 ľudí, ktorí by mali návrhovú komisiu tvoriť. Pre tento rok som bola najmladšou členkou komisie aj ja. Verejným hlasovaním schválili ostatní členovia zboru obsadenie návrhovej komisie.

3. Správa o činnosti DHZ za rok 2010

Veliteľ vyzval predsedu výboru aby predniesol **správu o činnosti DHZ za rok 2010**, v ktorej informoval o činnosti DHZ za hodnotené obdobie.

Správa obsahovala:

- hodnotenie práce s mládežou a ich úspechy
- hodnotenie vykonávanej preventívnej činnosti v obci
- hodnotenie represívnej činnosti - ochrany proti požiarom
- hodnotenie brigádnickej činnosti
- celková práca výboru

Hodnotenie práce s mládežou a ich úspechy

Práci s mládežou sa darí už od vzniku zboru, pretože už odvtedy funguje krúžok v škole a tiež zbor vynikajúco reprezentujú dorastenci a ženy v športových súťažiach. Veliteľ zboru sa srdečne poďakoval členom, ktorí pomáhajú pri práci s mládežou a pri ich príprave na súťaže. Nezabudol sa poďakovať ani samotným reprezentantom, ktorým vďačí za chuť a čas, ktorí trávajú pri tomto športe. V súvislosti s touto témou nasledovalo zhodnotenie súťaží a oboznámenie so zmenou v hasičských družstvách mužov, žien a dorastencov. V roku 2010 sa muži, ktorí dlhoročne reprezentovali našu obec s vynikajúcimi výsledkami a veľmi malou konkurenciou v kraji rozpadli, ženy boli len na jednej súťaži z dôvodov odcestovania niektorých žien, ale zároveň prišli noví reprezentanti, mladí chlapci, ktorí vytvorili družstvo dorastencov. V tomto roku boli na 8 súťažiach, ale keďže sú to ešte neskúsení nováčikovia obsadili len jednu striebornú medailovú pozíciu, čo v našej obci nie je zvykom ale samozrejme zbor má v nich veľkú perspektívu.

Hodnotenie vykonávanej preventívnej činnosti v obci

Každý rok podľa zákona majú dobrovoľní hasiči robiť preventívne prehliadky obytných priestorov. Tak je to aj v našej obci, kde prehliadky robia miestny dobrovoľní hasiči každý rok. Tohto roku sa zistilo, že ľudia sú veľmi nezodpovední voči čisteniu komínov, pretože niektorí nečistili komíny aj 20 rokov napriek tomu, že je to potrebné minimálne raz za 5 rokov. No postupne evidujú zlepšenie. Po tejto správe o nezodpovednosti občanov predseda výboru upozornil občanov, aby sa vyvarovali porušovaniu protipožiarných noriem a v rámci prevencie pomohli v boji proti vypaľovaniu trávnatých porastov.

Hodnotenie represívnej činnosti - ochrany proti požiarom

V roku 2010 malo zásahové družstvo DHZ Nová Ľubovňa len 2 výjazdy. Prvý bol zásah pri záplavách. Nasledovalo zhodnotenie zákroku a práci dobrovoľných hasičov pri tejto mimoriadnej udalosti. Ukázala sa pomoc od zahraničných dobrovoľníkov, keď nám prišlo na pomoc DHZ hniezdne, OSP Londsko z Poľska, DHZ Vislanka, DHZ Pruské okres Ilava, Situácia bola veľmi kritická, a preto prišla na pomoc aj armáda a s nimi vrtuľníky pomocou, ktorých sa evakovali ľudia z kriticky zaplavených domov. Na záver sa veliteľ poďakoval všetkým ľuďom, ktorí pri tejto udalosti pomáhali pri prácach, ktoré sa robili počas záplavách, to je pri evakuovaní, stavaní hrádzí, vyberaní vody z domov a pivníc a čistiacich prácach po záplave. Druhý výjazd bol požiar lesného porastu v Jakubanoch. Zúčastnilo sa ho 8 členov zásahového družstva. V tomto roku nebol evidovaný žiaden požiar v obci.

Hodnotenie brigádnickej činnosti

V hodnotenom roku zbor odpracoval 634 brigádnických hodín, a to hlavne na údržbe hasičskej techniky, ktorá sa používa pri výjazdoch a súťažiach. Na záver sa predseda výboru srdečne poďakoval členom, ktorí sa na tejto činnosti podieľali.

Celková práca výboru

V tejto časti predseda poznamenal, že je veľmi málo aktívnych členov zboru. Iba 20-25 % všetkých členov zboru sa aktívne podieľa na práci a činnostiach vykonávaných počas celého roka v obci. Ďalej bola ohodnotená práca výboru a propagačná práca. Výbor má 9 členné zloženie a zasadol 10-krát z toho bola len 60 % účasť. Za pomoci ostatných členov organizoval účasť našich dobrovoľných hasičov pri Božom hrobe, zúčastnil sa zájazdov v našich partnerských obciach, organizoval majálesy, štefanskú zábavu a iné. V tejto práci chce výbor aj naďalej pokračovať.

4. Správa revíznej činnosti o hospodárení

Správa revíznej komisie predkladá výročnej schôdze stav financovania a hospodárenia DHZ za rok 2010. Predseda komisie prečíta výdavky DHZ za daný rok a tiež na čo boli použité, príjmy a zisk, ktorý prechádza do ďalšieho roku.

5. Schválenie a kontrola uznesenie a plánu hlavných úloh na rok 2011

Návrhová komisia predložila plán hlavných úloh DHZ na nasledujúce obdobie. Je to najdôležitejší dokument, podľa ktorého sa zbor snaží riadiť, pretože sú v ňom spísané úlohy, ktoré by mal zbor za nasledujúci rok splniť. Tohto roku to bolo napríklad udržiavanie techniky v prevádzky schopnom stave, účasť členov zboru pri božom hrobe, účasť na športových súťažiach, práca s mládežou, preventívne kontroly jednotlivých domov a usadlostí v obci a malých firmách 2-krát ročne. Po schválení hlavných úloh verejným hlasovaním ostatných členov schôdze prečítala návrhová komisia návrh na uznesenie, ktoré schvaľuje plán hlavných úloh, správu o činnosti a správu revíznej komisie za rok 2010 a ukladá povinnosti pre zbor na nasledujúci rok.

6. Diskusia a ocenenie členov

V diskusii mohli členovia DHZ prítomný na výročnej schôdze vysloviť pripomienky, ktoré mali k práci a činnosti DHZ za rok 2010. Boli vyslovené pripomienky hlavne k povodniam a poplašným správam vysielaných od polície, obecného úradu a Dobrovoľného hasičského zboru v Novej Ľubovni. Diskusia zahŕňala aj udelenie ďakovných listov členom zboru za mimoriadne zásluhy a diplomy za dlhoročnú spoluprácu s hasičským zborom.

7. Ukončenie a poďakovanie na záver

Na záver sa prihovorili vážení hostia z partnerských miest, starosta obce a prihovoril sa aj sponzor SLK Catering, ktorý zboru odovzdal dar – nové dresy pre súťažiacie družstvá. Po príhovoroch sa veliteľ Dobrovoľného hasičského zboru v Novej Ľubovni poďakoval všetkým zúčastneným a ukončil výročnú členskú schôdzu.

Záver

Hasičský a záchranný zbor je už od jeho vzniku neoddeliteľnou súčasťou nášho života. Stará sa o naše životy a zachraňuje naše majetky. Mali by sme si uvedomiť, že práca hasiča nebola a ani nie je jednoduchá, preto by sme nemali znepríjemňovať ich prácu našimi falošnými telefonátmi, pre ktoré veľa nevinných ľudí príde o život.

V teoretickej časti tejto práce nájdete opísanú históriu hasičstva od jeho vzniku až po súčasnosť. Nájdete v nej tiež informácie o Dobrovoľnom hasičskom zbore v Novej Ľubovni.

Po prečítaní by ste mali nadobudnúť vedomosti o hasičskom a dobrovoľnom záchrannom zbore, o práci, ktorú každý deň vykonávajú hasiči a úlohách, ktoré musia spĺňať. Tiež by ste si mali uvedomiť, akú dôležitú rolu v našich životoch majú práve oni a prečo sú neodmysliteľnou súčasťou našich životov.

Diskusia

Zistené výsledky našej práce sa zhodovali s odbornou literatúrou. Moje predpoklady o priebehu schôdze boli trochu iné, ako skutočnosť. Nečakali sme, že veci ako športová činnosť zboru sa riešia na výročnej hasičskej schôdze.

Resumé

The aim of our work is to acquaint you with the history and present the Fire and Rescue service, because service was not at that level since his origin, but over the time has evolved. But only a few people know, where the idea first originated and how much work had to be made until reaching its present level. Also, few people know something about life and the role of voluntary fire brigades, so we provide you with some information about the service in Nova Lubovna.

When processing the theoretical part, we had trouble with finding the necessary literature. Finally, we address to a professional firefighter Fire and Rescue service in the Stará Ľubovňa, who provided us with literature on the subject. In this work we have then given rise to the literature and found websites.

After reading, you should acquire knowledge of the voluntary fire and rescue service, the work they perform every day. Also, you should realize what an important role in our lives are and why it is they are an essential part of our lives.

Zoznam použitej literatúry

Knižný fond:

Hronec, Š.: Z histórie profesionálneho hasičstva na Slovensku. Bratislava: Ministerstvo vnútra SR – Prezídium Hasičského a záchranného zboru, 2007. 140 s.

Kamenický, M. a kol.: Príspevky k dejinám požiarnej ochrany v Bratislave. Praha: TEPS, 1991. 84 s. ISBN 80-7065-076-1

Osad'án, R.: Hasičská ročenka 2002. Bratislava: Finest plus, 2001. 249 s. ISBN 80-967976-7-0

Petrek, K.: Organizácia požiarnej ochrany a právne normy. Bratislava: MV SSR- HSPO (TEPS), 1975. 151 s.

Použité webové stránky:

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Hasi%C4%8D>, 5.1.2011

http://www.minv.sk/?Historia_HaZZ, 6.1.2011

Zoznam príloh

Príloha č.1 : Obrázok č. 1.1 : Štvorkolesová parná striekačka s kónským záprahom

Obrázok č. 1.2 : Prvé záchrannárske auto

Príloha č.2 : Obrázok č. 2.1 : Klasické hasičské oblečenie

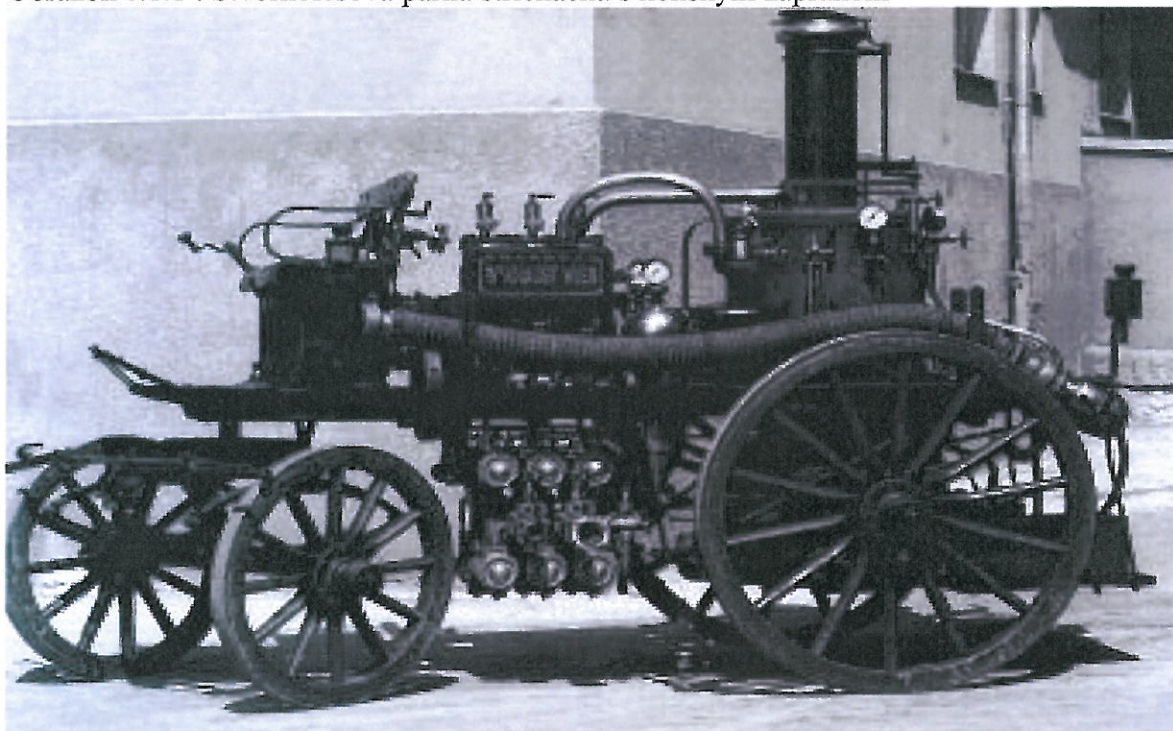
Obrázok č. 2.2 : Prvá používaná striekačka v Starej Ľubovni

Obrázok č. 2.3 : Hasičské oblečenie používané pri mimoriadnych výjazdoch

Obrázok č. 2.4 : Hasičské auto v súčasnosti

Prílohy
Príloha č. 1

Obrázok č.1.1 : Štvorkolesová parná striekačka s kónským záprahom

Obrázok č.1.2 : Prvé záchranné auto

Príloha č. 2

Obrázok č. 2.1: Klasické hasičské oblečenie

Obrázok č.2.2: Prvá používaná striekačka v Starej Ľubovni

Obrázok č. 2.3 : Hasičské oblečenie používané pri mimoriadnych výjazdoch

Obrázok č. 2.4 : Hasičské auto v súčasnosti

